

[Ib Nørlund.]

standhaftige tinsoldat sejler med helt ud i kloakken?

Det står ikke meget bedre til med den anden hovedpille, som det blev kaldt, for regeringens udenrigspolitik, nemlig NATO. NATO, som snart har hvilet tungt i 25 år over vores verdensdel, viser sig i denne tid som alt andet end et middel til beskyttelse. Den viser sig jo som et middel til pression fremfor alt fra USA imod Europa, og det har man forleden dag den amerikanske præsident aldeles uskrømtede ord for.

Man taler om amerikansk irritation over for Europa, men er der da ingen, der selv nærer irritation, når regeringen endda får at vide fra den side, at den ikke engang betragtes som et legitimt regime? Jeg forstår, at det måske let kan falde på tungen at svare igen til USA med, at det kan i selv være — men det gør jo faktisk ikke makkerskabet mere ønskværdigt.

Men det er i dette makkerskabs navn, man kræver stadig mere oprustning og får det uden kny fra den ellers så spareglade regering. Der er varslet for 1,6 mia kr. militære nyanskaffelser i de nærmeste år. Det siges, at der er tale om en almindelig nyudrustning, det vil sige, at hvad der igennem de senere år er købt ind i dyre domme, skal smides til skrot, og det må jo ret siges at være en sparepolitik.

Men den politik er ikke alene dyr, den er også uhyre risikofyldt, og det fik man syn for i efteråret, da USA uden varsel brugte europæiske NATO-partners militære og civile anlæg til massive militære placeringer i retning af Mellemøsten som led i, hvad USA-lederne selv betragtede som en større konfrontation. Denne aldeles ensidige og offensive disposition, som uadspurgt inddrog NATO-landene i militært medansvar og risiko, var så grov, at ellers meget NATO-glade regeringer heftigt protesterede.

Men hvad gjorde Danmark i den situation? Det har offentligheden aldrig fået noget at vide om, og der var dog tale om operationer, som foregik ganske nær dansk territorium, måske også på dansk territorium, i hvert fald operationer, som gennem NATO også inddrog Danmark i medansvar. Og nu, hvor problemerne om broderskabet i NATO er stillet, som de er, må det være passende at få oplyst, om Danmark bare lader noget

sådan passere. Jeg beder ministeren besvare dette spørgsmål: hvordan reagerede Danmark på udnyttelsen af NATO til militære aktioner bestemt af USA med enlig magtfuldkommenhed? Selv om regeringen dengang var en anden, er udenrigsministeriet jo det samme.

Krisen for hovedpillerne i regeringens udenrigspolitik skyldes imidlertid ikke nogen mere eller mindre genial udenrigsminister eller mere eller mindre misliebige præsidenter; de er jo kun topfigurer på et system, og det er det, der er i krise. Den grundlæggende årsag til de stadig mere omsiggribende sammenbrud for den officielle politiks forventninger og vurderinger er kapitalismens, imperialismens fundamentale krise. Det venter jeg naturligvis ikke at kunne overbevise regeringen om, men den burde alligevel skrive sig det bag øret, for det er kun set i denne sammenhæng, man forstår, hvad vi gennemlever.

Sådanne krisetider, som nu indebærer både muligheder og farer, farer, fordi nogle af deres fejlslag kan forlede til desperation, muligheder, fordi andre af disse fejlslag kan bringes til at forstå, at det er nødvendigt aktivt at søge nye veje i stedet for bare at lade sig føre af begivenhederne. Det burde regeringen være i stand til at gøre ud fra en realistisk betragtning, når den ser, hvilken forfatning dens hovedpiller befinder sig i.

Der åbner sig øjensynlig nye veje i vor tid. Det beviser den række af betydningsfulde skridt til international afspænding, som er opnået i de senere år, i særdeleshed i Europa. De europæiske grænser er lagt fast og almindeligt anerkendt. I dette det mest følsomme område af verdenspolitikken er forbindelserne mellem staterne, herunder mellem de to tyske stater, reguleret af et system af aftaler. Konferencen om sikkerhed og samarbejde mellem alle europæiske lande er i gang, forhandlingerne i Wien om gensidig nedrustning ligeså.

En afgørende forudsætning for hele denne proces er de aftaler om fredelig sameksistens, som er opnået mellem Sovjetunionen og USA. Denne afspænding er af uhyre værdi netop i krisetider som disse, for umiddelbart gør den det vanskeligere at gribe til desperate handlinger og lade dem bestemme udviklingen. I et videre perspektiv gør den et nyt system af forbindelser mellem staterne,